

Taňryguly Taganow

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Powestler, Romanlar, Türkmen dili, Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly

написано kitapcy | 21 января, 2025

Taňryguly Taganow TAÑRUGULY TAGANOW

Taňryguly Taganow, belli türkmen ýazyjisy, dramaturg, pedagog. T. Taganow 1918-nji ýylyň 9-njy maýynda Aşgabat şäheriniň Köşi obasynda dogulýar. Köşiniň oba mekdebini tamamlandan soňra Çärjewiň pedtehnikumyna (hähirki Türkmenabadyň Seýdi adyndaky Mugallymçylyk instituty) okuwa girýär we ony 1937-nji ýylda tamamlaýar. Ol soňra Aşgabadyň pedagogik institutunyň türkmen filologiyasy fakultetini hem okap gutarýar. T. Taganow 1937-1939-njy ýyllarda Türkmenistanyň Halk magaryf ministrliginiň Mekdepler ylmy-barlag institutynda işleýär. Şol ýyllar hem «V-VII klaslarda ene dilini okatmagyň metodikasy boýunça ocerkler» diýen ylmy-metodik gollanma ýazýar. Onuň bu metodik işi birnäçe ýyllap mugallymlara gollanma bolup hyzmat edip gelýär.

T. Taganow edebi döredijilik işine 1947-nji ýylda başlaýar. Ýazyjynyň «Saýrak bilbil» (1959), «Onuň arkasy güýçli», «Beýik şahyr» (1959), «Dostluk daragty» (1960), «Der gelmese, dür

gelmez» (1960), «Dürler hazynasy» (1961), «Leñner Pälwan» (1963) ýaly powestler we hekaýalar ýygyndylary çap bolup çykdy. Onuň «Ikinji naharhana» (1956), «Sugry bagana» (1957), «Kökenli ýüzük» (1960), «Harasat» (1962), «Yşk mülküniň şasy» (1963), «Ganly gije» (1964), «Ölümden gorkmaýan ýigit» (1965), «Saltyk» (1969), «Gekgewler» (1971), «Dört ýürek» (1974), «Baky diriler» (G.Seýitliýew bilen bile, 1975) ýaly pýessalary türkmen teatrlarynyň sahnalaryndan uzak ýyllaryň dowamynda düşmän geldi. Ýazyjy T.Taganowyň ýazan drama eserleri 37-ä ýetýär.

Ýazyjynyň «Wyždan» (1960), «Şabibi» (1963), «Körpe ogul» (1975), «Pyragy» (1991) diýen romanlary türkmen romanynyň altyn hazynasyna goşuldy.

Mundan başga-da onuň «Ikinji naharhana», «Mähriban Kepban», «Hüýrjemal totam», «Çydamly gelin» ýaly birnäçe eserleri öz wagtynda respublikan konkurslarda baýrakly orunlara mynasyp bolupdy.

T.Taganowyň «Bilbil», «Hüýrjemal totam», «Pälwan aganyň körpe gyzy», «Saltyk hakynda rowaýat», «Duhtary ýekraha», «Keýker gyzyň hakyky tary» we başga-da birnäçe eseri rus, gazak, azerbaýjan, täjik hem-de beýleki halklaryň dillerine terjim edildi.

Ýazyjynyň özü-de rus we beýleki halklaryň ýazyjylarynyň eserlerini türkmen diline terjime etmekde köp işleri bitirdi. T.Taganow Türkmenistanda halk magaryfyny hem-de medeniýetini ösdürmekde bitiren hyzmatlary üçin ol 1948-nji ýylda «Halk magaryfynyň otlıçnigi», 1969-njy ýylda «SSSR medeniýetiniň otlıçnigi» diýen nyşanlar bilen, 1978-nji ýylda «Zähmet Weterany» diýen medal bilen sylaglanýar.

T.Taganow 1990-njy ýylda aradan çykdy.

• Kitaplary:

- 1). Dostluk daragty (çagalar üçin powest), TDN, Aşgabat-1960 ý;
- 2). Dürler hazynasy (powest), TDN, Aşgabat-1961 ý;
- 3). Ene dilini okatmagyň metodikasy boýunça oçerkler (orta we ýediýyllik mekdepleriň 5-7 klaslarynda ene dilini okadýan mugallymlar üçin metodiki gollanma), TDON, Aşgabat-1956 ý;
- 4). Körpe ogul (roman), «Türkmenistan» neşirýaty, Aşgabat-1975 ý;

- 5). Leññer Pälwan (powestler, hekaýalar we pýessalar), TDN, Aşgabat-1962;
- 6). Magtymguly (taryhy roman), «Türkmenistan» neşirýaty, Aşgabat-1992 ý;
- 7). Şabibi (roman), TDN, Aşgabat-1992 ý;
- 8). Saýrak bilbil (hekaýalar), TDN, Aşgabat-1959 ý we başgalar... Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly